POKROK ZAPADU.

Tiskárna: 1211 jižní 13tá ulice
Telefon č. 1006.

Vychází každou středu.

Vydává · · Tiskařské Družstvo.

Řídící redaktor. JAN ROSICKÝ

PŘEDPLATNÉ
Pro Spojené Státy a Kanadu obnáší $1.50 na rok. Spolu s Květnovou Amerikou $2.00. Každý celoroční předplatitel v době premií je oprávněn ku premii.

DO ČECH
předplácí se na rok $2.00. Spolu s Květnovou Amerikou $3.00.

ZÁSILKY PENĚZ
jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště neb na expresu Money Order a tiž nám se [illegible]. Též v registrovaném dopise, aneb pomocí bankovní [illegible]. Menší [illegible] poštovní [illegible], [illegible] peníze [illegible]. Na místě drobných přijímáme též 1 a 2centové kolky. Všechny zásilky nechť jsou zasílány pod jednoduchou adresou: pouze takto: Pokrok Západu, Omaha, Neb. Více není na adrese potřeba.

OHLÁŠKY
Drobné a řádné ohlášky uveřejňujem pouze když peníze k objednávce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, čítáme 15 centů za třikrát. Za řádné ohlášení, blahopřání, úmrtí a jiné, čítáme $1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Nechť každý proto přiloží objednávce tolik peněz, jak velkou ohlášku míti si přeje. Ceny ohlášek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání. Adresujte jednoduše: Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Adresujte jednoduše:
POKROK ZÁPADU
Omaha, Neb.

Omaha, dne 10. ledna '94

Kdo měl pravdu?

Demokraté před minulou volbou presidentskou slibovali, když bude zvolen Cleveland, že budou dobré časy, hojnost a stálé práce při dobré mzdě, všechno laciné co budem kupovat, daně a clo malé,—slovem, ráj na zemi. Republikáné naproti tomu varovali, že demokratické vítězství demokratická politika, zejmena clo ve smyslu demokratickém, způsobí všeobecný úpadek a bídu.

Kdo měl pravdu?

Mnozí dělníci se již přesvědčili, že "clo k vůli příjmu" znamená pro ně "žádný příjem."

V Des Moines bylo za minulý právě rok zatčeno 1,209 opilců a pak že prohibice není dobrá věc.

Teď dojista Přítel Lidu bude vykládat, jak blahodárnými jsou státní salony po způsobě jiho-karolinském.

Ta daň z příjmů byla by snad dobrá. Jest ale otázka, jest-li demokraté setrvají při vládě, zda-li kdo bude míti příjem $4,000 ročně?

New York-World sděluje, že z Nové Anglie posláno bylo minule za jediný týden do Afriky, 500 sudů rumu pro tamní missionáře. Nyní se jedná jen o to, byl-li ten rum pro missionáře, aneb pro jich ovečky. V obou případech jsou ovečky ty jen k politování.

Tak zvané přiznání anarchistů španělských, jež padli policii do rukou, bylo prý vynuceno mučením. Patrně ve Španělích dosud nezapoměli inkvizice. Třeba jednalo se o anarchisty, taký způsob soudnictví jen hnusem naplniti musí muže rozumné.

Američan jest dobročinným, jen kdyby toho nestavěl tak často na odiv. Taková povýšená, autorativní dobročinnost pro parádu nesluší muži volných snah; považovati chuďasa za svůj podnož, nad něho se povyšovati a jenom někdy k němu se schýliti — není tou pravou dobročinností.

Na jiném místě přinášíme výňatek z dopisu z Čech, jak soudí tam o založení České Ligy v Americe. Jeť patrno z toho, že pomoci naši bratřím v Čechách odpírati nelze, avšak strachujeme se již, že ta pomoc scvrkne se jen na několik dolarů, půjde-li to s tou naši obětavostí tak dále.

Česká Obec Sokolská poslala Národní Jednotě Sokolské stříbrný věnec, jako uznání práce Sokolské v den český v Chicagu. My bychom ji mohli poslat opět opis zamítnuté resoluce se sjezdu Jednoty, jež přimlouvala se za udělení nějaké peněžité podpory téže Obci, aby naše sláva byla trochu větší. Aspoň bylo by vidět, že vůle byla, avšak skutek ten že — utek.

Za naši dvacetileté zkušenosti novinářské nevíme ani o jediném případu, že by zbohatnul, aneb stal se zámožným ten, kdo z pravidla za časopis dlužuje. Jen ten prospívá, kdo správně časopis předplácí. Na základě tom mohli bychom dáti čtenářům velmi prospěšná pokynutí,— avšak čtenářové Pokroku, jak známo, jsou nejvědomělejší krajané v Americe, tak že pokynutí takového nemají zapotřebí a dovedou si z hotejšího již vzíti naučení, jak jednati, aby se jistě zámožnosti a blahobytu dočkali.

Josef Eötwös napsal kdys: "Pohlédni na veliké ty muže a můžeš-li zapomenouti, že lid kolkolem pláče, — pousměj se nad jejich bědností! Pohlédni jen na tyto obry — soky, jak se rvou o úřady! Pohlédni na dlouhé řady jejich přívrženců, kteří podle toho, mohou-li se od toho či onoho nadíti prospěchu svého, reptají nebo tleskají, kteří jsou rozradováni nebo rozezleni, podle toho, má-li ten či onen dosáhnouti cíle!" Eötwös, kdyby byl znal naše politikáře ze řemesla, teprv by se podivil.

Komisař patentní Seymour ve Washingtoně uveřejní v nejbliže příštích dnech seznam nejen patentů povolených, ale i patentů prošlých. Pro vynálezce okolnost poslednější jest ovšem zvláště důležita. Jsme jenom zvědavi, jest-li v tomu seznamu najdeme též patent mnohých obětavých našinců "na vlastenectví", aneb dátum, kdy vlastně patent na velikou obětavost naši národní již prošel, aneb jest-li jest obnoven.

Bývalý president Benj. Harrison vyslovil se o dani z příjmů, jak ji kongresní výbor navrhuje, vytkna mnohé vady její, asi takto: "Daň z příjmů jest starým prostředkem zdanění a o té záležitosti se již mnoho mluvilo. Poněvadž jest daní přímou, bude tím ostřeji pociťována a nalezne proto také silnější oposici. Bylo již o tomto způsobu daně proneseno, že přinese národu tak dalece výhody, pokud pomáhá krýti část vládních výloh, a proto není považována tato daň za tak přihodnou jako ostatní berní systém."

Protestantský biskup Cox v Buffalo v poslední době znepokojuje náramně msgr. Satollia, k vůli stanovisku jaké tento a s ním veškeré kněžstvo katolické zaujalo proti veřejné škole, na níž zdá se míti veliký zálusk. Biskup Cox uveřejnil minule čtvrtý veřejný list msgr. Satollimu. Opětně mu vytýká, že neoprávněně míchá se do církevních a školních záležitostí Sp. Států a dokazuje z ústavy, že tady trestu propadá, kdo s cizí mocností vyjednává, aby zvrhl opatření naší vlády. Biskup odporučuje Satollimu, by ideje své raději tam prakticky prováděl, kde nemají dosud škol a universit a aby nás zde ušetřil svou moudrostí. Zvláště pak obrací se Coxe proti řeči Satollia v Gonzaga College a organizaci strany jezuitské v Buffalu a připomíná mu, že ani Buffalo ani Washington neleží v jeho diecési.

Když jsme před časem upozornili na to, že by mělo býti povinností naší podporovati hmotně zápasníky o práva národa českého v jejich boji proti přesile, když upozornili jsme na to, že utiskovatelé našeho národa a jejich spojenci, vláda, šlechta a klerikálové mají hojně prostředků po ruce, kdežto strana národní skládá se z lidu, který nemá ničeho nazbyt a na všech stranach potřebuje těch skrovných prostředků jimiž vládne, ozval se drsný hlas proti "národní žebrotě" a mezi jiným namítáno bylo, že posud nebylo projeveno z Čech, zda li by pomoc taková byla vítána. Nuž, my věděli že ano se vší určitostí; měliť jsme důkazy toho se stran, s nimiž Nar. Výbor ve styku stojí, že pomoc taková, byla by nejen velevítána, nýbrž jest i očekávána. Dopis z Čech, s nímž setkáváme se v N. Y. Listech a kterýž jinde otiskujem, jest toho novým dokladem. — Toho, kdo by chtěl přispívati, ovšem netřeba přesvědčovati, že strana národní nemůže a nesmí dožadovati se o nás veřejně přispění 'akového a smutné jest, že každý kdo má ještě drobet citu národního, necítí povinnost, aby přinášel nějaké oběti vlasti, stále, pokud nebude dobojován ten velký boj. Kdo není schopen citu vlasteneckého, ten ovšem nalezne vždy výmluvu, aby se povinnosti své vymknul.

Na nedávný dopis v Am. Slov Nov., v němž dopisovatel radil Slovákům, aby sami bez Čechů pečovali o zřízení přistěhovalecké kanceláře, ozvala se v onom časopise odveta, která končí:— "Hlavní příčinou lhostejnosti česko-slovenského obecenstva, — a já jen můj soukromý náhled pronáším, — je jedině soběckost, která vypuzuje se srdcí i bratrskou povinnou lásku. Největší část našeho obecenstva, — všecka čest výminkám, - nestará se ani za mák o své spolubližní a touží, dychtí jen za svým dobrobytem. Od těch zajisté, kteří nejsou v tom postavení, aby i ten nejskrovnější dáreček mohli položit na oltář bratrské dobročinnosti, hmotn : přispívání se ani žádat nedá. Máme ale mnohých — mnohých jednotlivcův, kteří by mohli pomahat. Pomahat mohou dále i všecky jak české tak slovenské spolky, aniž by pocítily nějaké újmy; překážkou jim v tom jedině soběckost a na prosto nic jiného, nejméně ale spolčení se Slovákův s Čechy. Odložme tedy so běckost tu a byl by čert, aby "Česko Slovenský Spolek na Ochranu Přistěhovalcův" nezkvétal.

Daň z příjmů nelíbí se ani presidentu, ani čelným časopisům demokratickým. Chicagský Herald píše: "Ochrana, jakou poskytovala by Wilsonova předloha, je již sama sebou zlá dost. Ale ochrana ta a k ní daň z příjmů, to je nesnesitelným. Proti tomu povstane revoluce v zemi. Jest li demokratická většina ve sněmovně za špatného vůdcovství schválí tuto obludu, bude vymítěna ze svých míst v příštích volbách kongresních. Předloha Wilsonova s daní z příjmů bude samovraždou demokratické strany." — Cincinnati Enquierer, mluvě za demokraty ohioské, praví o dani té, že: — "může býti vybírána jen pomocí vtírání se do soukromých záležitostí lidu násilným způsobem, který jest v opovržení občanů republiky a pak lze ji jen z části vybrati a to od lidí slušných, kdežto darebáci si ji vymknou falešnými přísahami." — New Yorská Times takto si vede: — "Po dvacet roků protestovala demokratická strana proti vybírání válečných daní v době míru a nemůže teď ulo žiti nejodpornější ze všech válečných daní a ujíti všeobecnému odsouzení. Připojení osobní daně z příjmů k předloze bylo by spácháním osudného omylu, který by zapudil stranu z moci, aneb ji zničil, tak jako nějaká velká neopatrnost zničí soukromou pověsť, aneb nepravý krok způsobí finanční úpadek obchodního domu."

Poslance v kongresu dochází spousty peticí od dělníků proti přijmutí předlohy Wilsonovy. Demokratické časopisy vyhlašují tyto petice za dílo zaměstnavatelů a v tom smyslu také posl. Bynum z Indiany odpověděl na petici dělníků přádelnických z Indianapolis. Pravil, že je přesvědčen, že to není jejich dobrovolným činem, nýbrž že k němu byli donuceni svými zaměstnavately. Od dělníků ale dostalo se mu řádné odpovědi. Odbývali veřejnou schůzi a přijali jednohlasně usnešení, v němž praví panu Bynumovi: — "My poslali petici ,z vlastního přesvědčení a prohlašujem za mrzkou urážku tvrzení, že byla by jakýmkoliv způsobem vynucena. Jsme dělníci a dělnice, rodilí Američané a ne otroci, jak byste nás rád oznamenal a pracujeme v zájmu a prospěchu vlastnímu i zaměstnavatelů, kteří nejsou otrokáři, a v zájmu Spojených Států a ne ciziny. My odsuzujem Wilsonovu předlohu co celek a vynaložíme všemožné, aby byla poražena, jelikož, jest-li stane se zákonem, zničí mnohé průmysly a způsobí nedostatek práce i v[illegible] nižší mzdy."— T[illegible] [illegible]ad postačite sou ode[illegible] panu Bynumovi i nesve[illegible] [illegible]aitým demokratickým listům.

Republikáné pennsylvanští v prohlášení zásad přijatém na státní konvenci minule odbývané, praví mezi jiným: "Jednoduché slíbení opravy celní zastavilo tisíc dílen, uvedlo v zahálku 2,000,000 dělníků, a místo dílen průmyslu otevírají se vůude obecné kuchyně a polévkárny, hodnoty potřeb jsou ohromně sníženy. Předloha hodlá osvoboditi cla jen plodiny, které zaměstnávají veliké počty amerických dělníků, stíhají rolníka také, jako havíře, dřevaře, železníka, skláře a tkadlce; přenese práci z našich továren, dolů a dílen do cizích zemí. Původu je návrh krajinského, jižního a směřuje proti severnímu průmyslu, chrání průmysl jižní; podporuje sadařství a utlačuje farmerství a chce strhnouti průmysl severu na nízký stupeň, jaký panuje na jihu. Jest škodlivý zavádením cla dle ceny místo dle míry a váhy, čímž ponouká k cizímu podceňování a podvádění vlády a vede ku snížení důchodů a nikoli zvýšení jich. Snížením tím nutí vládu ukládati jiné vysoké daně k nabytí důchodů, a vede k obnovení nenáviděných válečných daní, aneb k půjčování peněz. Jest mylným svou zásadou, že čím méně práce se v zemi konati bude, tím vyšší bude mzda dělníků. Za to celní otázka hlásá zásadu protivnou, že čím více práce v zemi jest, tím lepší dělník dostává mzdu. Když Wilsonova předloha působí toto vše nežli jest přijata, což teprv způsobí, až bude přijata? Proto prohlašuje lid našeho státu válku návrhu tomu i demokratickému kongresu.

Rok 1893.

Rok právě minulý byl dosti bohatým na různé události a zůstane proto v dosti dobré paměti. Zde v této zemi bude pamatován dlouho co rok bídy, nouze a tísně obchodní, jaká nepanovala v zemi po padesát roků.

Z důležitých událostí připomnáme následující:

Jednou z nejdůležitějších bylo dojista odbývání kolumbické výstavy v Chicagu, největší výstavy ze všech kdy pořádaných, v které bral účastenství skoro celý vzdělaný svět, ba i část barbarského. Výstava zahájena byla dne 1. května a skončila dnem 30. října. Návštěva téže obnášela, vzdor značnému vysokému vstupnému a zlým časům 27,529,400 osob.

V březnu nastoupil novězvolený president Cleveland a s ním přišla ku vládě strana demokratická, poprvé po dvaatřiciti letech. Změnou touto, jak nyní všeobecně se již uznává, nebylo poslouženo nejlepším zájmům země a lidu. Brzy po nastoupení nové vlády zavládla tíseň v celé zemi, která až dosud trvá.

Tak jako při volbách podzimních v roku 1892 byl veliký obrat ve smýšlení voličstva, tak i minulý rok opět při podzimních volbách nastal obrat opáčný a v mnohých státech zvítězili opět republikáné většinami ohromnými.

Po zvolení presidenta Clevelanda očekávalo se všeobecně, že svolá v létě kongres ku zvláštnímu zasedání za účelem přijetí nového celního zákona. Kongres ovšem svolán byl ku dni 7. srpna, avšak za účelem odvolání zákona Shermanova, v němž demokraté spatřovali příčinu finanční tísně. Zákon ten byl také skutečně po tuhém boji s zápase odvolán, avšak pouze jenom pomocí republikánů. Změna celní navržena byla teprvé až v pravidelném zasedání v kongresu v prosinci. Jest-li snad prvotní příčinou tísně byla otázka stříbra, není pochybnosti o tom nyní, že trvání tísně kořenů má v navržených změnách zákona celního, který průmysl americký ohrožuje.

Zajímavou událostí byla též změna vlády na ostrovech hawaiských a žádost prozatímné vlády tamější o připojení ku Spojeným Státům, aneb aspoň o protektorát. Záležitost tato způsobila zajímavou zápletku, která nynější vládě ještě mnohé bolení hlavy způsobí.

Spor ohledně lovu tuleňů v moři Behringově urovnán byl cestou mírnou, smírčím soudem k tomu cíli ustanoveným, který zasedal v Paříži od 23. dubna až do 23. srpna. Výsledek nebyl úplně takovým, jak si Spojené Státy přály, však smírčím soudem tímto učiněn opět krok k odstranění válek a podán důkaz, že spory mezi národy mohou vyrovnávány býti cestou mírnou.

O hlavnějších všeobecných událostech přinesli jsme dříve již výkaz a dodáváme pouze, že škoda požáry v této zemi učiněná minulý rok obnáší $188,356,940, což jest o 32 mil. dol. více než rok před tím. Nehodami na dráhách přišlo o život 4603 osob, utopením 2,756, při požárech 1,817, cyklony a bouřemi 4,462, výbuchy 777, v dolech 556, bleskem 188, zbořením se budov atp. 732. Na mořích a jezerech, jak dalece známo, zahynulo 6,058 osob. Samovrahů bylo 4,436. Vražd spácháno bylo 6,615, ale jen 126 vrahů odpykylo zločin na popravišti. Lynčováno bylo 200 osob a sice 190 mužských a 4 ženské; lví podíl připadá ovšem na státy jižní. Potěšitelným je, že na dobročinné a vzdělávací účely věnováno bylo různými dárci, posledními vůlemi a jinak $33,-399,866.

Ve starém světě neméně důležité události se sběhly. Ve vlasti naší vzplanula konečně opposice proti vládě plnou silou po celé čáře. Staročeská liknavost a podlízavost ustoupiti muselaráznému domahání se odvěkých práv národa. Vláda, nevědouc již jakým způsobem by opposici českou zlomiti měla, chopila se prostředku zoufalého, prohlásíc v kraji pražském stav výminečný. Však tím nalila pouze jen oleje do ohně a utužila opposici k boji až do krajnosti. Jedním z následků toho byl pád ministerstva Taaffeova, kterýž sice co možná předvídán byl, avšak vzhledem k houževnatosti Taaffe a styků jeho s panovníkem, přece jen byl pochybným. Nové ministerstvo sotva dovede tužbám národů rakouských vyhověti lépe, nežli minulé a proto lze častějším změnám v budoucnosti hleděti vstříc.

V Anglii přijat v nižší sněmovně návrh na autonomii Irska, však nedošel schválení v sněmovně lordů. Nicméně krok tento zůstane pamětným a pozoruhodným a jest slibnou známkou v onom dlouhém boji Irčanů za samosprávu, ba zárukou, že doba vykoupení již jest přede dveřmi, neboť jest jen otázkou krátkého času, kdy lordové Irsku samosprávu povoliti musí.

Francie nevycházela takměř z r[illegible] čilení. Několik kabinetů se vysti[illegible] dalo. Panamské podvody vyšly [illegible]